

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра міжнародних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

(Майя НІКОЛАЄВА)

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія міжнародних відносин»

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 29 – Міжнародні відносини

Спеціальність: 291 – Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
(код і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
(назва ОПП/ОНП)

ОНУ
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин». – Одеса: ОНУ, 2024. – 39 с.

Розробники: д. політ. н., проф. Коваль Ігор Миколайович, к.і.н., доц. Покась Михайло Сергійович, к. політ. н., доц. Майстренко Юлія Іванівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин
Протокол № 1 від. "29" серпня 2024 р.
Завідувач кафедри Ольга (Ольга БРУСИЛОВСЬКА)

Погоджено із гарантом ОПП Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Юлія (Юлія МАЙСТРЕНКО)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету міжнародних відносин,
політології та соціології
Протокол № 1 від. "30" серпня 2024 р.
Голова НМК Олег (Олег ХОРОШИЛОВ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин
Протокол № від. " " 20 р.
Завідувач кафедри (Ольга БРУСИЛОВСЬКА)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин
Протокол № від. " " 20 р.
Завідувач кафедри (Ольга БРУСИЛОВСЬКА)

**1. Опис навчальної дисципліни
«Історія міжнародних відносин» (2 семестр)**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 змістових модулів – 3	Галузь знань <u>29 міжнародні відносини</u> Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	<i>Обов'язкова / Дисципліна вільного вибору</i>	
		Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	
		<i>Семестр</i>	
		2-й	
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		28 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		72 год.	год.
у т.ч. ІНДЗ: - год.			
Форма підсумкового контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу - розгляд основних тенденцій в процесі складання першої системи міждержавних відносин, формування системи "великі — залежні держави", складення перших норм міжнародного права, виникнення мистецтва дипломатії, формування першої системи міжнародних відносин (Вестфальської) та еволюції систем міжнародних відносин протягом XVII-XX ст.

Завдання курсу полягають у вивченні здобувачами еволюції системи міжнародних відносин, впливу різних чинників, таких як кліматичний, соціально-економічний, цивілізаційний, колоніальний та національно-визвольний; особливостей Вестфальської, Віденської та Версальсько-Вашингтонської систем міжнародних відносин.

Здобувачі вивчають основні категоріальні елементи історії теорії міжнародних відносин, набувають навичок зі сприйняття та наукового аналізу світових подій з точки зору взаємодії внутрішньо- та зовнішньополітичних процесів за участю основних акторів міжнародних відносин, поглиблюють своє розуміння подальшої сфери спеціалізації.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

- ЗК02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.
- ЗК04 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК12 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- СК04 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.
- СК09 Здатність застосовувати знання характеристик розвитку /країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- РН01 Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
- РН02 Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.
- РН09 Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

- РН13 Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Міждержавні відносини у період Античності та Середньовіччя

Тема 1. Міждержавні відносини Стародавнього Сходу та Греції.

Міждержавні відносини на Давньому Сході (сер.ІІІ тис. до н.е. - I ст. н.е.). Міждержавні відносини в Давній Індії та Китаї. Мінойська та мікенська цивілізація та зв'язки із зовнішнім світом. Складання системи міждержавних відносин в античній Греції. Міждержавні відносини у класичній Греції (V - IV ст. до н.е.). Боротьба Афін і Спарти в другій половині V - першій половині IV ст. до н. е.

Тема 2. Міжнародні відносини в Давній Греції та Римі в IV ст. до н.е. - IV ст. н.е.

Держава Олександра Македонського: особливості створення та управління. Міжнародні відносини елліністичних держав. Особливості зовнішньої політики Римської республіки (VIII - I ст. до н.е.). Римська імперія - становлення, розквіт, падіння.

Тема 3. Міжнародні відносини в V - I пол. XVII ст..

Міжнародні відносини в V - IX ст. Міжнародні відносини в X - сер. XI ст. Візантія в IV - XI ст.: становлення й розквіт. Хрестові походи й занепад Візантії в XI - XV ст. Міжнародні відносини в 2 пол. XI- XV ст. Великі географічні відкриття і виникнення колоніальної системи у XV-XII ст. Міжнародні відносини в Західній Європі в XV - I пол. XVII ст.

Змістовий модуль 2. Формування та функціонування Вестфальської та Віденської систем міжнародних відносин

Тема 4. Вестфальська система міжнародних відносин. Міжнародні відносини 2 пол. XVII- XVIII ст.

Характеристика Вестфальської системи міжнародних відносин. Основні вузли протиріч в міжнародних відносинах II пол. XVII ст. Франція на міжнародній арені наприкінці XVII – на початку XVIII ст. Колоніальні проблеми у II пол. XVII – XVIII ст.

Тема 5. Міжнародні відносини XIX ст. Віденська система міжнародних відносин.

Формування та загальна характеристика Віденської системи міжнародних відносин. Міжнародні відносини наприкінці XVIII – на початку XIX ст. Міжнародні відносини в епоху Наполеона I. Міжнародні відносини в Західній півкулі на початку XIX ст. Проблеми міжнародних відносин 30-60-х рр. XIX ст. Колоніальні проблеми I пол. XIX ст. Посилення колоніальної експансії в останній чверті XIX ст. Початок боротьби великих держав за перерозподіл світу.

Тема 6. Міжнародні відносини на початку XX ст.

Складання нових засад зовнішньої політики великих держав на початку XX ст. Англо-німецьке протистояння на морі, дредноутна гонка. Зближення політики Великої Британії та Франції, формування Антанти. Локальні війни першого десятиріччя XX ст. Марокканська та Боснійська кризи. Європа напередодні I Світової війни.

Змістовий модуль 3. Формування та реалізація Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.

Тема 7. Міжнародні відносини під час Першої світової війни та у перші повоєнні роки.

Перша Світова війна та її вплив на розвиток міжнародних відносин. Післявоєнне врегулювання. Паризька мирна конференція. Вашингтонська конференція, її наслідки. Складання Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.

Тема 8. Міжнародні відносини у період інтербелуму.

Міжнародні відносини у 1920-1929 рр. Проблеми європейської безпеки у II пол. 1920-х рр. Локарнська конференція. Зовнішня політика Німеччини: ідеологічні основи та практика Веймарської республіки. Колоніальні проблеми 20-х рр. США та країни Латинської Америки: особливості відносин в 20-ті рр. Проблеми європейських відносин наприкінці 20-х рр. Велика Депресія та її вплив на міжнародні відносини у початку-середині 1930-х рр. Японська експансія в Китаї. Створення Маньчжоу-Го. Японо-китайська війна. “Вісь” Берлін-Рим.

Тема 9. Міжнародні відносини напередодні та під час Другої світової війни.

Передвоєнна криза 1937-1939 рр. Аншлюс Австрії. Мюнхенська конференція та розчленування Чехословаччини. Радянсько-німецький пакт про ненапад. Міжнародні відносини під час Другої Світової війни. Конференції в Тегерані, Ялті та Потсдамі. Бреттон-Вудська конференція. Військово-політичні підсумки Другої світової війни.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	пр	лаб	сп		л	п/с	лаб	сп
Змістовий модуль 1. Міждержавні відносини у період античності та Середньовіччі.										
Тема 1. Міждержавні відносини Стародавнього Сходу та Греції	12	2	2		8					
Тема 2. Міжнародні відносини в Давній Греції та Римі в IV ст. до н.е. - IV ст. н.е.	12	2	2		8					
Тема 3. Міжнародні відносини в V - I пол. XVII ст..	12	2	2		8					
Разом за змістовим модулем 1	36	6	6		24					
Змістовий модуль 2. Формування та функціонування Вестфальської та Віденської систем міжнародних відносин										
Тема 4. Вестфальська система міжнародних відносин. Міжнародні відносини 2 пол. XVII- XVIII ст.	14	2	4		8					
Тема 5. Міжнародні відносини XIX ст. Віденська система міжнародних відносин.	14	2	4		8					

Тема 6. Міжнародні відносини на початку XX ст.	12	2	2		8					
Разом за змістовим модулем 2	40	6	10		24					
Змістовий модуль 3. Формування та реалізація Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин..										
Тема 7. Міжнародні відносини під час Першої світової війни та у перші повоєнні роки.	14	2	4		8					
Тема 8. Міжнародні відносини у період інтербелуму.	14	2	4		8					
Тема 9. Міжнародні відносини напередодні та під час Другої світової війни.	16	4	4		8					
Разом за змістовим модулем 3	44	8	12		24					
ІНДЗ*										
Усього годин	120	20	28		72					

* – за наявності

5. Теми семінарських занять *Семінарські заняття не передбачені.*

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Міжнародні відносини в Греції: від Античності до елліністичних держав Питання для обговорення - Греко-перські війни: причини, основні етапи та наслідки. - Пелопоннеські війни: причини, перебіг та значення для історії та теорії міжнародних відносин - Політика Філіпа II Македонського під час завоювання Греції. - Східний похід Олександра Македонського.	2
2	Тема 2. Зовнішня політика Римської республіки та Римської імперії	2

	<p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пунічні війни: причини, хід та наслідки. - Основні напрями зовнішньої політики ранньої Римської імперії. - Македонські війни. - Римська зовнішня політика на Сході у I-II ст. н.е. - Політика Риму щодо варварських племен. «Варваризація» Риму. 	
3	<p>Тема 3. Міжнародні відносини в Західній Європі в XVI - 1 пол. XVII ст.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Англо-французькі протиріччя XII — XIII ст. Столітня війна: причини, привід, хід подій та підсумки. - Боротьба Англії й Франції з Габсбургами. - Іспанське домінування в Європі у XVI ст.. Англо-іспанські протиріччя XVI ст.. - Зародження теорій міжнародних відносин в добу пізнього середньовіччя. 	2
4	<p>Тема 4. Основні вузли протиріч в МВ 2 пол. 17 ст.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Іспанське питання - Англо-голландське протистояння - Французьке прагнення до гегемонії - Експансія Османської імперії 	2
5	<p>Тема 5. Франція в МВ 17 – поч. 18 ст.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Політика кардинала Рішел'є - Французька політика у часи кардинала Мазаріні - Війни Людовика XIV 	2
6	<p>Тема 6. Колоніальні проблеми у 2 пол. 17 – 18 ст.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Експансія європейських держав у Індію - Захоплення Англією та Францією більшої частини Північної Америки - Африканська політика європейських держав - Виникнення Східного питання 	2
7	<p>Тема 7. МВ в епоху Наполеона I.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Війни революційної Франції - Війни під керівництвом Наполеона - Континентальна блокада <p>Виникнення Союзу Трьох Імператорів</p>	2
8	<p>Тема 8. Проблеми МВ 30-60 рр. 19 ст.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Еволюція Східного питання - Англо-французька Антанта 1830-х рр. 	2

	<ul style="list-style-type: none"> - Міжнародний контекст «Весни народів» - Кримська війна 	
9	<p>Тема 9. Перша Світова війна та її вплив на розвиток міжнародних відносин.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зникнення соціальної однорідності світу - Розпад загальноєвропейського простору - Зростання націоналізму - Пацифізм як нова ідеологічна течія 	2
10	<p>Тема 10. Післявоєнне врегулювання.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сен-Жерменська угода - Тріанонська угода - Нейська угода - Севрська угода - Договір 4 держав - Договір 5 держав - Договір 9 держав 	2
11	<p>Тема 11. Міжнародні відносини у 1920-1929 рр.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пактоманія. Мала Антанта - Боротьба за мир. Пакт Бріана-Келлога - Роззброєння. Женевські та Гаазькі конвенції - Рапальський договір - План Дауеса 	2
12	<p>Тема 12. Велика Депресія та її вплив на міжнародні відносини у початку-середині 1930-х рр.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вихід з кризи США - Вихід з кризи Німеччини - Вихід з кризи Великобританії та Франції - Пакт Муссоліні-Лавалля - Англо-німецька морська угода 	2
13	<p>Тема 13. Міжнародні відносини під час передвоєнного періоду.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Діяльність Німеччини у 1938-1939 рр. - Японська агресія на Далекому Сході - Мюнхенська конференція - Пакт Молотова-Ріббентропа 	2
14	<p>Тема 14. Міжнародні відносини під час Другої Світової війни.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Московська конференція 1941 р - Тегеранська конференція - Ялтинська конференція - Бреттон-Вудська конференція - Потсдамська конференція 	2

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1	<p>Міждержавні відносини Стародавнього Сходу та Греції.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Битва при Кадеші та її міжнародні наслідки. - Інструменти зовнішньої політики та дипломатія Хетської держави - Дипломатія Ашшурбанашпа (668-627 рр. до н.е.) - Роль та місце Палестини у міжнародних відносинах Давнього Сходу - Сутність зовнішньої політики і міжнародних відносин Давньої Індії за трактатом «Артхашастра». - Особливості зовнішньої політики імперій Цинь та Хань. - Роль Великого шовкового шляху у зовнішній політиці та дипломатії Давнього Китаю - Давньогрецька колонізація: причини, форми, основні напрямки та значення. - Релігійні та культурні впливи східних країн на Грецію - Характеристика Афінської архе та Пелопоннеського союзу як перших великих військово-політичних союзів давнього світу. - Алквіад, його роль в війнах та дипломатії. - Друга Священна війна в Греції (355-346): антифіванська коаліція Афін, Спарти, Фокіди. Союз Фів з Македонією. - Філократів мир (346) Фів з Афінами, його наслідки 	8
2	<p>Міжнародні відносини в Давній Греції та Римі в IV ст. до н.е. - IV ст. н.е..</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вхідження Македонії до грецького релігійного союзу після Філократова мира (346). «Філіппіки» Демосфена. - Корінфський конгрес (338/337). - Політика Олександра Македонського в Греції та Фракії. - Наслідки створення світової держави Олександра Македонського. - Формування системи елліністичних держав. - Походи Пірра Епірського (274-272): кінець ідеї світової монархії. - Роль Римської республіки та Парфії у системі відносин елліністичних держав - Основні напрямки зовнішньої політики Риму в епоху Ранньої республіки (V-IV ст. до н.е.). - Військова реформа Гая Марія. - Боротьба Риму з Мітрідатом VI Євпатором. - Галльські війни Гая Юлія Цезаря (58-56) та перший «розділ світу» першим тріумвіратом. - Зовнішньополітичні причини перетворення Риму з Республіки на Імперію. - Протистояння Парфії та Риму у I-II ст. н.е. 	8

	<ul style="list-style-type: none"> - Причини розділу Риму на Східну та Західну імперії. Падіння Західної Римської імперії. 	
3	<p>Міжнародні відносини в V - I половині XVII ст.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зміни в етнополітичному складі Європи в добу Великого переселення народів (IV-VII ст.). - Зіткнення Римської імперії з германцями, готами, вандалами, гунами, слов'янами. - Розділ Західної Римської імперії на варварські королівства до кінця V ст., їхня боротьба з Візантією та арабами в VI-VIII ст - Створення нової Римської імперії саксонським королем Оттоном I. - Створення Сицилійського королівства норманів. - Боротьба пап з імператорами (2 пол. XI - 1 чверть XII ст.). - Причини та привід до хрестових походів. - Переорієнтація феодальної агресії французів, англійців та німців. - Роль хрестових походів в долі народів Сходу та Заходу. - Відносини Візантії з Болгарією та Руссю у VI — X ст.. - Турецька загроза Візантії у 2 пол. XI ст. - Михайло Палеолог, його дипломатія. - Зовнішньополітичні причини та наслідки падіння Візантійської імперії. - Фактори впливу та особливості системи міжнародних відносин в Західній Європі в XI-XV ст. - Боротьба слов'ян з німецькою експансією у XIII - 1-й пол. XV ст. - Боротьба Східної та Південної Європи проти османської агресії. - Діяльність антиосманської коаліції європейських держав. - Цілі та умови початку доби успішних походів португальських та іспанських мореплавців в XV ст. - Договори про розділ світу між Португалією та Іспанією. - Вплив Великих географічних відкриттів на розвиток Європи та її колоній в Азії, Африці та Латинській Америці. - Італійські війни (1494-1559): причини, привід, союзники, наслідки миру в Като-Камбресі (1559). - Боротьба європейських держав з османською загрозою в XVI - 1 пол. XVII ст. - Боротьба держав Північної Європи за панування на Балтиці в XVI - 1 пол. XVII ст. - Причини Тридцятирічної війни. 	8
4	<p>Вестфальська система міжнародних відносин. Міжнародні відносини 2 пол. XVII- XVIII ст</p> <ul style="list-style-type: none"> - Політичний портрет кардинала Рішел'є - Політичний портрет кардинала Мазаріні - Деволюційна війна - Війна за Іспанський спадок - Особливості розвитку британської колоніальної системи у 2 пол. 17 – 18 ст. 	8

	<ul style="list-style-type: none"> - Особливості розвитку французької колоніальної системи у 2 пол. 17 – 18 ст. - Специфіка східного методу колонізації - Африканський тип колоній європейських країн - Переселенські колонії: специфіка та тенденції розвитку - Війни революційної Франції 	
5	<p>Міжнародні відносини XIX ст. Віденська система міжнародних відносин.</p> <ul style="list-style-type: none"> - МВ у епоху Наполеона I - Наполеонівські війни. - Континентальна блокада, її міжнародні наслідки. - Віденський конгрес - Політика легітимізму Священного Союзу - Боротьба іспанських колоній за незалежність - Політика США у Західній півкулі: доктрина Монро - Деколонізація Бразилії - Вплив «Весни народів» на МВ у Європі - Роль зовнішнього фактору у об'єднанні Італії - Громадянська війна у США: зовнішньополітичний аспект 	8
6	<p>Міжнародні відносини на початку XX ст..</p> <ul style="list-style-type: none"> - Протиріччя великих держав на Далекому Сході та в Африці. - Балканська проблема початку 20 ст. - Російсько-японська війна. - Перша марокканська криза та друга марокканські кризи. - Італо-турецька війна - Балканські війни 1912-1913 рр. 	8
7	<p>Міжнародні відносини під час Першої світової війни та у перші повоєнні роки.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Версальський договір - Сен-Жерменська угода - Тріанонська угода - Нейська угода - Севрська угода - Договір 4 держав - Договір 5 держав - Договір 9 держав 	8
8	<p>Міжнародні відносини у період інтербелуму.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Генуезька конференція - Локарнська конференція - Політика «утихомирення агресору»: причини непрацездатності концепції - Роль Великої Депресії у кардинальних змінах системи МО у 1930-х рр XX ст. - МВ на Близькому Сході у 1920-х рр. - МВ на Близькому Сході у 1930-х рр. - Політика США щодо Латинської Америки у 1920-х рр. - США і Латинська Америка у 1930-х рр.: політика доброго сусіда - Чакська війна - Агресія Японії проти Китаю у 1931-32 рр. 	8

9	Міжнародні відносини напередодні та під час Другої світової війни. <ul style="list-style-type: none"> - Зіткнення Японії та СРСР на Хасані та Халхін-Голі - Японо-китайська війна. - Пакт Молотова-Ріббентропа: сутність, наслідки та альтернативи - Тегеранська конференція - Ялтинська конференція - Бреттон-Вудська конференція - Потсдамська конференція 	8
	Разом	72

9. Методи навчання

Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій.

Наочні: у тому числі мультимедійні презентації, демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень.

Практичні: рольові ігри; виконання індивідуальних завдань (підготовка та публічний захист рефератів).

10. Форми контролю та методи оцінювання

Методи поточного/періодичного контролю: усне опитування, оцінювання виконання індивідуальних завдань (рефератів), захист результатів індивідуальних завдань (рефератів).

Підсумковий контроль. Іспит (в усній формі).

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою
Здобувач освіти
Відмінно

Теоретична підготовка

Практична підготовка

у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями

глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/ розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі

Добре

достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому

правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання

Задовільно	окремі несуттєві неточності та незначні помилки володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Характеристика міждержавних відносин Стародавнього Сходу (III-II тис. до н.е.).
2. Давньогрецька колонізація: причини, основні напрямки, типи поселень, значення.
3. Особливості старогрецької дипломатії. Проксенія, амфіктіонія, сіммахія.
4. Греко-перські війни: причини, сутність, характеристика етапів та історичне значення.
5. Пелопоннеські війни: причини, хід та наслідки.
6. Східний похід Олександра Македонського.
7. Еволюція зовнішньої політики Риму у V до н.е. - на початку I ст. н.е.
8. Пунічні війни: причини, хід, підсумки.
9. Основні напрямки зовнішньої політики Римської імперії.
10. Виникнення великої Парфянської держави. Протистояння Парфії та Риму, його історичне значення.
11. Причини занепаду та падіння Західної Римської імперії.
12. Особливості положення Візантії в IV-VI ст. Зовнішня політика Юстиніана.
13. Ідеологія та практика зовнішньої політики та дипломатії Візантійської імперії.
14. Хрестові походи: причини, привід, значення.
15. Складення варварських держав в Європі.
16. Особливості міждержавних відносин в Європі протягом IX-XI ст. Франція, Італія, Німеччина в міжнародних відносинах IX-XI ст.

17. Особливості зовнішньої політики та дипломатії «Священної Римської імперії».
18. Арабське завоювання Іспанії. Реконкіста.
19. Столітня війна: причини, привід та результати.
20. Створення Османської імперії та міжнародні наслідки загибелі Візантії.
21. Великі географічні відкриття XV-XVI ст.
22. Складання іспанської та португальської колоніальної імперій. Договори про розділ світу.
23. Іспанське домінування в Європі у XVI ст..
24. Боротьба Англії та Іспанії в XVI ст..
25. Зовнішньополітична ідеологія та практика кардинала Рішельє.
26. Тридцятирічна війна
27. Вестфальська система міжнародних відносин.
28. Нові риси в міжнародних відносинах II пол. XVII ст.
29. Англо-голландські війни XVII ст. за першість на морі.
30. Зовнішня політика Франції в епоху Людовіка XIV.
31. Східне питання в XVII-XIX ст.
32. Революційні війни Франції.
33. Наполеонівські війни.
34. Віденська система міжнародних відносин.
35. Війна за незалежність в Північній Америці: міжнародний аспект.
36. Основні протиріччя між великими державами наприкінці XIX ст.
37. Створення Троїстого Союзу.
38. Завершення територіального розподілу світу між великими державами.
39. Експансія великих держав до Китаю. Опіумні війни.
40. США в міжнародних відносинах на початку XX ст.
41. Створення Антанти.
42. Протиріччя великих держав на Далекому Сході на початку XX ст. Російсько-японська війна.
43. Континентальна блокада, її міжнародне значення.
44. Громадянська війна в США: міжнародний аспект.
45. Підсумки та міжнародне значення франко-пруської війни.
46. Англо-німецькі протиріччя початку XX ст.
47. Передумови Першої світової війни.
48. Колоніальна експансія великих держав в країнах Азії, Африки та Латинської Америки в II пол. XVII - XIX ст.
49. Паризька мирна конференція 1919 р.: підготовка, хід, підсумки.
50. Версальський мирний договір.
51. Створення та діяльність Ліги Націй.
52. Вашингтонська конференція 1921-1922 рр.: підготовка, хід, підсумки.
53. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин: загальна характеристика.
54. Епоха колективної безпеки (1925-1929): загальна характеристика.
55. Пакт Бріана-Келлога. Пацифізм та "пактоманія" 20-х рр.
56. Виникнення палестинської проблеми в 1920-30-ті рр.
57. США та Латинська Америка: політика "доброго сусіди" в 1933-1937 рр.
58. Основні напрямки зовнішньої політики Німеччини в 1933 – 1939 рр.
59. Особливості розвитку колоніальної імперії Великої Британії в період між двома війнами.
60. Відносини між союзниками по антигітлерівській коаліції у 1943-1945 рр.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний/періодичний контроль									Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів	
Змістовий модуль 1 (поточний контроль на лекціях та семінари)			Змістовий модуль 2 (поточний контроль на лекціях та семінари)			Змістовий модуль 3 (поточний контроль на семінарах)			Індивідуальне самостійне завдання		
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	6	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Брусиловська О. І., Максименко І. В., Покась М. С. Історія міжнародних відносин, 1640 – 1914 : навч.-метод. посібн. Одеса: ОНУ, 2022.
2. Брусиловська О.І. Синхроністичні таблиці з всесвітньої історії. Одеса: Місто майстрів, 2000. 31 с.
3. Покась М.С. Силабус навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин. Від III тис. до н.е. до 1945 р». Одеса: ОНУ, 2024.

14. Рекомендована література

Основна

1. Алексеєнко І.В., Маргулов А.Ч., Єремєєва І.В., Несправа М.В. Історія міжнародних відносин : підруч. Дніпро : ДДУВС, 2020.
2. Балух В.О., Коцур В.П. Історія середніх віків. У 3-х Т. Чернівці: Наші книги, 2015.
3. Булик М. В. Історія міжнародних відносин у давні часи. Навчальний посібник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 256 с.
4. Головченко В.І., Рубель В.А. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст.). К.: «Либідь», 2014.
5. Зінченко А. Історія дипломатії від давнини до нового часу. К., 2015. 433 с.
6. Зінченко А.Л. Історія дипломатії : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2002
7. Іваницька О. П. Історія міжнародних відносин (1918-1945 роки): Навч. посіб. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015
8. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу. Курс лекцій. Навч. посіб. К., 2016. 480 с.
9. Марущак М. Й. Історія дипломатичних відносин у XX сторіччі : навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2017.
10. Пронь С.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика. 1914-1991 роки: Навч. посіб. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2016.
11. Салабай В.Ф., Дудко І.Д., Борисенко М.В., Чуб М.П. К. Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики. XX – початок XXI ст.: Навч. посіб., КНЕУ, 2016.
12. Сарнацький, О. П. Міжнародні відносини та світова політика (пер. пол. XVII ст.–1918 р.). Запоріжжя: Інтер-М., 2015. Взято з: https://pidru4niki.com/83171/politologiya/mizhnarodni_vidnosini_ta_svitova_politika
13. Турчин Я.Б., Демчишак Р.Б., Плазова Т.І. Історія міжнародних відносин (від Стародавнього світу до початку XX ст.): Навч. посіб. Львів, 2016. 140 с.
14. Хижняк, І. А. Системи міжнародних відносин у історії Нового часу. Київ: Освіта України. 2015. Взято з: <http://elibrary.ivinas.gov.ua/4271/>

Додаткова

1. Ададуров В. Історія Франції. Королівська держава та створення нації (від початків до кінця XVIII століття). Львів : Вид-во УКЦ, 2016. 412 с.
2. Бедуел Г. Історія Церкви / пер. з франц. Г. Григорович. Львів : Свічадо, 2017. 296 с.
3. Газін В.П. Новітня історія країн Європи та Америки. 1918–1945 рр.: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Слово, 2015
4. Газін, В.П., Копилов, С.А. Новітня історія країн Європи та Америки. 1918–1945 рр. Підручник для вузів. 3-е видання. – Київ, 2017
5. Гайворонська О. Хрестові походи до Святої землі, як ідея об'єднання християнського світу. Львів. Мистецтво наукової думки, 2019. № 8. С. 166-168.
6. Говард М. Війна в європейській історії / пер. з англ. В. С. Брюховецький. К., 2015. 166 с.
7. Головченко В. І., Матвієнко, В. М. Дипломатична історія України. Київ: Ніка-Центр, 2018.
8. Гришина К. Особливості революції Італії з Австрійською імперією 1848-1849 років у висвітленні часопису «Вісник Європи». Одеський національний економічний університет, с. 235-253. 2018. Взято з: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2018/262/pdf/235-253.pdf>
9. Івасюк, Г. П. Становлення Німецької держави як наслідок та чинник формування системи міжнародних відносин. Чернівці: Історико-політичні проблеми сучасного світу, 2015.
10. Іналджик Г. Османська імперія. Класична доба 1300—1 600 / пер. з англ. О. Галенко.

- Київ: Критика, 2018. 286 с.
11. Історія Візантії. Вступ до візантиністики / За ред. С. Б. Сорочана і Л. В. Войтовича. Львів: Апріорі, 2016. 880 с.
 12. Історія західноєвропейського середньовіччя. Хрестоматія / Упорядник М.О. Рудь. Київ: Либідь, 2014. 656 с.
 13. Карлейль, Т. (2007). Французька революція. Частина 1. Бастилія. 1С-Паблішинг. Взято з: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/karl/index.php
 14. Кузьменко, О. Ю., & Хоменко, Д. В. Постаць кардинала Рішельє та його погляди щодо абсолютизму. Перспективи розвитку сучасної науки, 2016. Взято з <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/ist/09may2016/35.pdf>
 15. Легета, В. Кардинал Рішельє – архітектор європейської величі Франції. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Взято з <https://www.academia.edu/40372215/>
 16. Манжола, В. А. Міжнародні відносини та світова політика під час Великої французької революції та Наполеонівських війн (1789-1814 рр.). 2014. Взято з: <http://194.44.152.155/elib/local/sk804244.pdf>
 17. Овчаренко О. І. Демілітаризація Рейнської зони і Рейнська криза 1936 року. Вісник Черкаського університету. Серія Історичні науки. Зб. наук. пр. Вип. № 2, 2016.
 18. Овчаренко О. І. Локарнські угоди 1925 року: передумови і мотиви реконструкції Версальської системи. Вісник Черкаського університету. Серія: Історичні науки. Вип. 35 (368), 2015.
 19. Острогорський Г. Історія Візантії. Львів, 2018. 608 с.
 20. Павлюк А. Франки ранніх Меровінгів між РахRomana та РахВагвагіса. Вісник Прикарпатського університету. Історія. 2016. № 22. С. 135-142.
 21. Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: Постсередньовічний Схід (XVIII - друга половина XIX ст.). К.: Либідь, 2014.
 22. Рубель В. Історія середньовічного Сходу: курс лекцій. К.: Либідь, 2017. 474 с.
 23. Хижняк, І. А. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648–1918). Київ: Персонал, 2016. Взято з: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p10_15.pdf
 24. Chamberlain, M. E. Pax Britannica: British Foreign Policy 1789-1914. Swansea: Routledge, 2014.
 25. Clodfelter, M. Warfare and Armed Conflicts: A Statistical Encyclopedia of Casualty and Other Figures, 1492-2015. Jefferson: McFarland, 2017.
 26. Gilbert M. The First World War: A Complete History. London, 2017.
 27. Heidler, D. S. The End Of Manifest Destiny. 2020. Взято з <https://www.britannica.com/event/Manifest-Destiny/The-end-of-Manifest-Destiny>
 28. Kitchen, M. A History of Modern Germany 1800-2000. Blackwell, 2019.
 29. Taylor, A. J. P. Bismarck: the Man and Statesman. Göteborg University, 2019.

Електронні інформаційні ресурси

1. Британська бібліотека // <http://www.bl.uk/>
2. Міжнародні відносини держав елінізму в 280-220 рр.до н.е. // <http://dls.kherson.ua/DLS/Library/Catalog.aspx?section=2a5209e5-6773-470b-ae27-63be22c87366>
3. Наукова бібліотека ім. М.М.Максимовича – Режим доступу до ресурсу <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/opis.php3>
4. Українська дипломатична енциклопедія, т.1. – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001077>
5. Українська дипломатична енциклопедія, т.1. – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001077>

6. Українська дипломатична енциклопедія, т.2. – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0007524>
7. Українська дипломатична енциклопедія, т.2. – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0007524>
8. GlobalMiddleAges Project «G-MAP» — проект присвячений вивченню глобального Середньовіччя // <http://www.globalmiddleages.org/>
9. InternetAncientHistorySourcebook // <https://sourcebooks.fordham.edu/ancient/asbook.asn>
10. WorldDigitalLibrary // <https://www.wdl.org/en/>

1. Опис навчальної дисципліни

«Історія міжнародних відносин» (3 семестр)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 змістових модулів – 3	Галузь знань <u>29 Міжнародні відносини</u> Спеціальність <u>291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</u> Рівень вищої освіти: <i>Перший (бакалаврський)</i>	<i>Обов'язкова / Дисципліна вільного вибору</i> Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	-й
		<i>Семестр</i>	
		3-й	-й
		<i>Лекції</i>	
		28 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		72 год.	год.
		Форма підсумкового контролю: <i>іспит</i>	

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Історія міжнародних відносин» - надати системний підхід до оцінки міждержавних відносин, їх еволюцію з урахуванням як внутрішніх факторів впливу в окремо взятих країнах, так й під впливом регіональних та глобальних процесів на міжнародній арені. В завдання курсу входить розгляд особливостей Ялтинської системи МВ, становлення, розвитку та краху біполярної системи МВ, подій 1989-1991 рр. та початку реструктуризації сучасної системи МВ.

Завдання курсу полягають у вивченні здобувачами основних категоріальних елементів історії, теорії міжнародних відносин, набуття навичок зі сприйняття та наукового аналізу світових подій з точки зору взаємодії внутрішньо- та зовнішньополітичних процесів за участю основних акторів міжнародних відносин, поглиблюють своє розуміння подальшої сфери спеціалізації.

Вивчення і засвоєння здобувачами зазначеного предмету сприятиме усвідомленню розвитку світової політики в рамках міждисциплінарного аналізу та наукових підходів, сформованих в рамках різних історіографічних шкіл.

ЗК02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК04 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК12 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК04 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК09 Здатність застосовувати знання характеристик розвитку /країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- РН01 Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
- РН02 Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.
- РН09 Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.
- РН13 Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Міжнародні відносини 2 пол. 40 – 50-х рр. XX ст.

Тема 1. Мирне врегулювання після Другої світової війни.

Створення ООН; Статут та робочі органи ООН. Європейська консультативна комісія. Окупація Німеччини. Територіальні, політичні, економічні аспекти німецького питання. Мирні договори з Італією, Румунією, Болгарією, Угорщиною, Фінляндією. Радянсько-чехословацьке зближення. "Польське питання". Грецька, танжерська, дунайська проблеми.

Тема 2. «Холодна війна» в Європі у другій половині 1940-х рр.

«Доктрина Трумена». Політичні аспекти «плану Маршалла». Московська та Лондонська конференції. Комінформ. Створення протилежних блоків. Берлінська криза. Саарська проблема. Рада Європи. Паризька конференція. Вашингтонські угоди щодо Німеччини. Розкол Німеччини, утворення ФРН та НДР. «План Шумана». «План Плевена». Брюссельський пакт. Створення НАТО. Міжнародні відносини в Східній Європі наприкінці 40-х рр. Події в Чехословаччині 1948 р. Радянсько-югославський конфлікт. СРСР та країни Східної Європи.

Тема 3. Близький та Середній Схід в 40-50-ті рр. XX ст.

Створення Арабської ліги. Статут Ліги арабських держав. Проблеми Сирії та Лівану. Англо-єгипетський конфлікт. Англо-іранські та англо-йорданські відносини. Політика СРСР щодо Ірану. Радянсько-турецькі відносини. Палестинська проблема: арабо-ізраїльська війна, посередництво ООН, проблема біженців. Ідея Великої Сирії. Нафтова проблема. Англо-іранський конфлікт. Незалежність Лівії. Переворот в Єгипті 1952 р., його вплив на міжнародні відносини в регіоні. Багдадський пакт. Суецький конфлікт. Арабо-ізраїльська війна та англо-французька інтервенція 1956 р. «Доктрина Ейзенхауера». Іракська, йорданська та лівійська кризи.

Тема 4. Повоєнне врегулювання на Далекому Сході. Міжнародні відносини на Далекому Сході, в Південно-Східній Азії та Латинській Америці в 40- 50-ті рр. XX ст.

Окупація Японії. Китайсько-радянські угоди 1945 р. Політика СРСР в Маньчжурії. Міжнародні аспекти громадянської війни в Китаї. Корейська проблема. Війна в Кореї. Проблема мирного договору з Японією. Конференція в Сан-Франциско. Незалежність Індії та Пакистану. Кашмірська проблема. Проблема Хайдарабаду. Статус Тибету. Незалежність Бірми, Філіппін. Нідерландсько-індонезійський конфлікт та його врегулювання. Індокитайська проблема. Радянсько-китайські відносини. Тайванські кризи. Зовнішня політика Японії. Зовнішня політика Індії. Конференція в Бандунзі. Діяльність Організації американських держав. Гватемальська та костариканська кризи. Кубинська революція та США.

Тема 5. Ослаблення «холодної війни» в міжнародних відносинах в першій половині 1950-х рр.

Еволюція зовнішньої політики США та СРСР. «Європейська оборонна спілка». Західноєвропейський союз. Проблема Трієста. Блокова політика Заходу. Вступ ФРН в НАТО. «Відлига» та зовнішня політика СРСР. Нормалізація радянсько-югославських відносин. Створення Організації Варшавського договору. Соціально-політичні кризи в країнах Східної

Європи в 50-ті рр.: міжнародний аспект. Перемир'я в Кореї. Берлінська конференція. Конференція в Женеві. Перемир'я в Індокитаї. Австрійський договір. Женевська конференція 1955 р. Нормалізація відносин між СРСР та ФРН. Європейська економічна інтеграція. Саарське врегулювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Міжнародні відносини 60-х – першої половини 80-х рр. ХХ ст.

Тема 6. Відносини великих держав наприкінці 50-х - на початку 60-х рр. ХХ ст.

Радянсько-американські відносини наприкінці 50-х рр. Берлінська криза. Зрив Паризької наради в верхах. Карибська криза. Зміни в зовнішній політиці США та СРСР. Радянсько-китайські відносини: від союзу до конфлікту. Албанське питання. Голлізм та зовнішня політика Франції. Америко-французькі відносини. Криза "Загального ринку". Вихід Франції з воєнної організації НАТО. Велика Британія: від імперії до пошуків нової ролі в світі. Британія та ЄЕС. Співдружність Націй.

Тема 7. Деколонізація Африки та міжнародні відносини.

Проголошення незалежності британських колоній. Деколонізація Французької Чорної Африки. Французька спілка. Незалежність Бельгійського Конго та конголезька криза. Створення ОАЄ. Португальські колонії. Апартеїд. Туніська, марокканська кризи. Алжирська проблема.

Тема 8. СРСР та Східна Європа в 1960-ті рр.

Соціально-економічні реформи в країнах регіону. Діяльність РЕВ та ОВД. Радянсько-румунські відносини. "Китайський фактор". Криза в Чехословаччині.

Тема 9. Війна у В'єтнамі та мирне врегулювання.

В'єтнамський конфлікт та міжнародні відносини в Південно-Східній Азії. Втручання США та їх союзників у конфлікт. Міжнародне визнання Тимчасового революційного уряду Республіки Південний В'єтнам. Переговори про мирне врегулювання. В'єтнамська проблема та відносини в трикутнику США-СРСР-КНР. Паризькі угоди 1973 р. Завершення конфлікту та міжнародні відносини в Індокитаї.

Тема 10. «Третій світ» в міжнародних відносинах 60-70-х рр. ХХ ст.

Рух неприєднання. Регіональні союзи в Африці, на Близькому Сході, в Південно-Східній Азії. Економічні проблеми країн Азії та Африки. Іноземна допомога. Торгівля зброєю. Енергетична криза 1973-1974 рр. та міжнародні відносини. Проблема економічних відносин "Північ-Південь". Міжнародні конфлікти: типологія. Громадянська війна в Нігерії. Конфлікти в Африці. Індонезійсько-малайзійська "конфронтація". "Шестидобова війна" на Близькому Сході. "Війна на виснаження", йорданська криза. Арабо-ізраїльська війна 1973 р. Палестинська проблема. Громадянська війна в Лівані.

Тема 11. «Розрядка» в міжнародних відносинах 1970-х рр.

Проблема обмеження стратегічних озброєнь. Радянсько-американські переговори та домовленості. Нова "східна політика" ФРН та "східні договори". Радянсько-французькі відносини. Загальноєвропейський процес. Конференція в Гельсінкі та Заключний Акт НБСЄ. Економічні відносини Схід-Захід. Проблеми та протиріччя розрядки. Західна Європа в

міжнародних відносинах 1970 - початку 80-х рр. Становлення європейського "центру сили". Розширення ЄЕС. Інтеграційні процеси в Європі. Зміни в зовнішній політиці Англії, Франції та ФРН.

Тема 12. «Холодна війна – 2».

Міжнародні аспекти революції в Ірані. Афганська проблема. Загострення радянсько-американських відносин. Проблема "євроракет". Польська криза. "Доктрина Рейгана". Регіональні конфлікти в міжнародних відносинах. Міжнародні наслідки подій в Нікарагуа та Сальвадорі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Міжнародні відносини наприкінці 80-х рр. ХХ ст. – на початку ХХІ ст.

Тема 13. Крах біполярного світу та міжнародні відносини наприкінці 80-х - на початку 90-х рр. ХХ ст.

Перебудова в СРСР та зовнішня політика. Поліпшення радянсько-американських відносин. Міжнародні аспекти німецького об'єднання. Революції в Східній Європі. Розпад СРСР, Югославії та Чехословаччини: міжнародний аспект.

Тема 14. Міжнародні відносини на сучасному етапі.

США: пошук світової ролі в нових умовах. Американська стратегія «розширення демократії». Курс адміністрації Буша - молодшого на забезпечення «однополярної стабільності» в світі. Політика США в Афганістані та Іраку. Стратегія забезпечення національної безпеки США (2002 р.). Глобальні та регіональні інтеграційні процеси на межі ХХ – ХХІ ст. Трансатлантичні відносини після закінчення «холодної війни» та краху біполярності світу. Розширення НАТО на Схід: міжнародний аспект. Створення Ради північноатлантичного співробітництва (РПАС). Нова військова доктрина НАТО. Концепція «нового атлантизму». Проблеми взаємозв'язку НАТО і ЗЄС. Нові параметри міжнародної та європейської безпеки в умовах постбіполярного світу. Країни "великої сімки" як новий механізм врегулювання балансу світових держав. ЄС та світова політика. «Пакт стабільності» в Європі. «Нові індустріальні держави» в світовій економіці та політиці. Конфлікти на Близькому Сході, в Азії, Африці та Латинській Америці. Міжнародні наслідки подій на Філіппінах й в Центральній Америці. Загострення міжнародної ситуації на Близькому Сході. Збройні дії проти Іраку в Перській затоці. «Буря в пустелі». Перспективи мирного врегулювання регіональних конфліктів на Близькому Сході та в Південній Африці в ХХІ ст. Югославська криза: міжнародний аспект. Вирішення боснійської проблеми. Дейтонські та Паризькі угоди (1995 г.) Роль світової спільноти у вирішенні косовської проблеми 1998-1999 гг. Незалежна Україна в сучасних міжнародних відносинах. Агресія Росії проти України. Окупація Криму. Конфлікти в зоні ОБСЄ. Стамбульський саміт ОБСЄ 1999 р. Хартія європейської безпеки. Основні тенденції діяльності ООН. Миротворчі операції й превентивна дипломатія сил ООН. Проблеми «гуманітарної інтервенції». Взаємодія ООН з регіональними інститутами безпеки й НАТО. Міжнародний тероризм. Трагедія 11 вересня 2001 г. Глобальні проблеми сучасності та міжнародні відносини. Протиріччя та глобальні тренди розвитку сучасних міжнародних відносин.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових	Кількість годин
-----------------	-----------------

модулів і тем	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Л	П	Лаб	інд	ср		л	П	лаб	інд	Ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Міжнародні відносини 2 пол. 40-х – 50-х рр. XX ст.												
Тема 1. Мирне врегулювання після світової війни.	6	2	-	-	-	4						
Тема 2. «Холодна війна» в Європі у другій половині 40-х рр.	10	2	4	-	-	4						
Тема 3. Близький та Середній Схід в 40-50-ті рр.	6	2	-	-	-	4						
Тема 4. Повоєнне врегулювання на Далекому Сході. Міжнародні відносини на Далекому Сході, в Південно-Східній Азії та Латинській Америці в 40-50-ті рр.	10	2	4	-	-	4						
Тема 5. Ослаблення «холодної війни» в міжнародних відносинах в першій половині 50-х рр.	6	2	-	-	-	4						
Разом за змістовим модулем 1	38	10	8	-	-	20						
Змістовий модуль 2. Міжнародні відносини 60-х – 1 половини 80-х рр.												

Тема 6. Відносини великих держав наприкінці 50-х – на початку 60-х рр.	8	2	2	-	-	4							
Тема 7. Деколонізація Африки та міжнародні відносини	8	2	-	-	-	6							
Тема 8. СРСР та Східна Європа в 60-ті рр.	8	2	-	-	-	6							
Тема 9. Війна у В'єтнамі та мирне врегулювання	8	2	-	-	-	6							
Тема 10. «Третій світ» в міжнародних відносинах 60-70-х рр.	10	2	2	-	-	6							
Тема 11. «Розрядка» в міжнародних відносинах 1970-х рр.	8	2	-			6							
Тема 12. «Холодна війна -2»	8	2	-			6							
Разом за змістовим модулем 2	58	14	4	-	-	40							
Змістовий модуль 3. Міжнародні відносини наприкінці 80-х рр. XX – на початку XXI ст.													
Тема 13. Крах біполярного світу та міжнародні відносини наприкінці 80-х – на початку 90-х рр. XX ст.	12	2	4	-	-	6							

Тема 14. Міжнародні відносини на сучасному етапі.	12	2	4	-	-	6							
Разом за змістовим модулем 3	24	4	8	-	-	12							
Усього годин	120	28	20	-	-	72							

5. Теми семінарських занять

Практичні заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

	Назва теми	Кількість Годин
1	<p>Тема. «Холодна війна» в Європі у другій половині 40-х рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фултонська промова У. Черчилля, «довга телеграма Кеннана», «Доктрина Трумена», «план Маршала», – наближення до повоєнного протистояння США та СРСР. 2. Створення блоків НАТО та ОВД. 3. Берлінська криза: міжнародний аспект. 4. Політика СРСР щодо країн Східної Європи. 	4
2	<p>Тема. Повоєнне врегулювання на Далекому Сході. Міжнародні відносини на Далекому Сході, Південно-Східній Азії та Латинській Америці в 40-50-ті рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повоєнне врегулювання на Далекому Сході. 2. Війна в Кореї: міжнародний аспект. 3. Незалежність Індії та Пакистану. Кашмірська проблема. 4. Міжнародні відносини в латинській Америці: гватемальська та костариканська кризи, революція на Кубі. 	4
3	<p>Тема. Відносини великих держав наприкінці 50-х – на початку 60-х рр</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Американо-радянські відносини. 7. Берлінська криза: міжнародний аспект. 8. Карибська криза: міжнародне значення. 	2
4	<p>Тема. «Третій світ» в міжнародних відносинах 60-70-х рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рух неприєднання. 2. Індо-пакистанські війни. 3. Арабо-Ізраїльські війни. 4. Міжнародні відносини в Африці. 	2

5	<p>Тема. Крах біполярного світу та міжнародні відносини наприкінці 80-х – на початку 90-х рр.. ХХ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перебудова в СРСР . Зміни в зовнішньополітичній ідеології та практиці СРСР після приходу до влади М. Горбачова. 2. Відносини США та СРСР, діалог Горбачов – Рейган. 3. Об'єднання Німеччини: міжнародний аспект. 4. Антикомуністичні революції в країнах Східної Європи, міжнародні наслідки. 5. Розпад СРСР, Югославії та Чехословаччини: загальне та особливе. 	4
6	<p>Тема. Міжнародні відносини на сучасному етапі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. США як глобальний лідер: можливості та виклики. 2. Країни «великої сімки» в міжнародних відносинах на сучасному етапі. 3. Формування нових «центрів сили» в умовах пост біполярності. 4. Регіональні конфлікти на сучасному етапі. 	4
Разом		20

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/індивідуальних завдань (рефератів)	Кількість Годин
1	<p>Тема 1. Мирне врегулювання після Другої світової війни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створення ООН, статут й робочі органи. 2. Проблеми мирного врегулювання: Ялтинська та Потсдамська конференції. 3. «Польське питання». 	4
2	<p>Тема 2. «Холодна війна» в Європі у другій половині 1940-х рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «План Маршала»: розробники, цілі та значення. 2. Розкол Німеччини: міжнародний аспект. 3. Політика СРСР щодо країн Східної Європи. 4. Конфлікт Сталін-Тіто. 	4
3	<p>Тема 3. Близький та Середній Схід в 40-50-ті рр. ХХ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арабо-ізраїльська війна 1948-1949 рр. 2. Суецька криза: міжнародний аспект. 	4

4	<p>Тема 4. Повоєнне врегулювання на Далекому Сході. Міжнародні відносини на Далекому Сході, в Південно-Східній Азії та Латинській Америці в 40- 50-ті рр. ХХ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Війна в Кореї. 2. Капітуляція Японії та проблема мирного договору. 3. Бандунзька конференція: міжнародне значення. 4. Зовнішня політика Японії. 5. Зовнішня політика Китаю. 6. Зовнішня політика Індії. 	4
5	<p>Тема 5. Ослаблення «холодної війни» в міжнародних відносинах в першій половині 1950-х рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Відлига» в СРСР: зовнішньополітичний аспект. 2. Перемир'я в Кореї 3. Женевська конференція 1955 р. 	4
6	<p>Тема 6. Відносини великих держав наприкінці 50-х - на початку 60-х рр. ХХ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Берлінська криза: міжнародне значення. 2. Карибська криза: міжнародне значення. 3. Особливості зовнішньої політики Франції. Голлізм. 	4
7	<p>Тема 7. Деколонізація Африки та міжнародні відносини.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алжирська проблема. 2. Південноафриканська республіка та апартеїд. 	6
8	<p>Тема 8. СРСР та Східна Європа в 1960-ті рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концептуальні засади політики СРСР щодо країн Східної Європи в 60 – 70-ті рр. ХХ ст. 2. Криза в Чехословаччині. «Празька весна». 	6
9	<p>Тема 9. Війна у В'єтнамі та мирне врегулювання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Війна у В'єтнамі та відносини в трикутнику США-СРСР-Китай. 2. Паризькі угоди 1973 р. 	6
10	<p>Тема 10. «Третій світ» в міжнародних відносинах 1960-70-х рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Регіональні конфлікти в Азії. 2. Регіональні конфлікти в Африці. 3. Регіональні конфлікти на Близькому Сході. 4. Рух неприєднання. 	6
11	<p>Тема 11. «Розрядка» в міжнародних відносинах 1970-х рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Американсько-радянські відносини. 2. Зовнішня політика західноєвропейських країн: основні напрями та проблеми. 	6
12	<p>Тема 12. «Холодна війна – 2».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Радянська інтервенція в Афганістан. 2. Доктрина Рейгана. 	6

13	<p>Тема 13. Крах біполярного світу та міжнародні відносини наприкінці 80-х - на початку 90-х рр. XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дезінтеграція СРСР: міжнародний аспект. 2. Розпад Югославії: міжнародний аспект. 3. Розпад Чехословаччини: міжнародний аспект. 4. Об'єднання Німеччини: міжнародний аспект. 	6
14	<p>Тема 14. Міжнародні відносини на сучасному етапі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. США: пошук світової ролі в нових геополітичних умовах. 2. Еволюція НАТО в епоху пост біполярності. 3. Вплив глобальних проблем сучасності на міжнародні відносини у XXI столітті. 4. Агресія РФ проти України: міжнародно-політичний аспект. 	6
	<p>Один реферат із вищевказаного переліку обирається студентом на початку семестру та надсилається викладачу за місяць до закінчення курсу. Обсяг реферату: 15 сторінок. Характеристика змісту: за змістом навчальної дисципліни.</p> <p>Вимоги до виконання та оцінювання: основна мета роботи – глибоке вивчення важливих теоретичних або прикладних питань дисципліни за допомогою підготовки реферату (дослідження). Вельми важливим є формування таких умінь і навичок студента: самостійно формулювати проблему, визначати мету, основні завдання, об'єкт і предмет дослідження; здійснювати пошук і відбір різноманітної інформації; обробляти та аналізувати інформацію; логічно і послідовно викладати результати аналізу, робити аргументовані висновки; правильно оформлювати науково-довідковий матеріал; публічно захищати виконану роботу. Робота має бути написана студентом на рівні, відповідному сучасному стану розвитку комплексу наук, які вивчають міжнародні відносини. Тему роботи треба розкрити в контексті сучасних наукових концепцій, обґрунтовано і доречно використовувати основні наукові терміни. Вельми важливо висвітлювати об'єктивні з наукового погляду положення, застосовувати для унаочнення і підтвердження теоретичних положень реальні приклади, достовірну статистичну інформацію. Думки вітчизняних і зарубіжних авторів, їхні загальнотеоретичні і методологічні підходи необхідно проаналізувати та систематизувати.</p>	

	<p>Мінімальний обсяг використаних джерел – 15, при цьому матеріали, вилучені з Інтернету, можуть складати не більше третини номерів у списку джерел; більшість джерел повинні складати оприлюднені документи, статті та монографії. Для оформлення виносок у тексті й прикінцевого «Списку посилань» використовується стиль APA.</p>	
	<p>Разом</p>	<p>60</p>

9. Методи навчання

Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій.

Наочні: у тому числі мультимедійні презентації, демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень.

Практичні: рольові ігри; виконання індивідуальних завдань (підготовка та публічний захист рефератів).

10. Форми контролю та методи оцінювання

Методи поточного/періодичного контролю: усне опитування, оцінювання виконання індивідуальних завдань (рефератів), захист результатів індивідуальних завдань (рефератів).

Підсумковий контроль. Іспит (в усній формі).

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Здобувач освіти		
Відмінно	володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі
Добре	достатньо володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; аналізує навчальну інформацію, але допускає	правильно вирішив більшість завдань; має стійкі навички виконання завдання

		окремі неточності та незначні помилки	
Задовільно		володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні навички виконання завдання
Незадовільно з можливістю повторного складання	3	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички
Незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Військово-політичні наслідки другої світової війни.
2. Проблема мирного врегулювання після другої світової війни. Ялтинська та Потсдамська конференції.
3. Територіальні, політичні й економічні аспекти німецького питання.
4. Створення ООН. Статут й робочі органи ООН.
5. Мирні договори з колишніми союзниками Німеччини.
6. «Холодна війна» в Європі: причини, характер, періодизація.
7. Грецька проблема і доктрина Трумена.
8. Еволюція основних зовнішньополітичних доктрин періоду «холодної війни» (друга пол. 40-50-х рр).
9. «План Маршала»: зміст, цілі, результати.
10. Берлінська криза 1948-1949.
11. Розкол Німеччини. Утворення НДР й ФРН.
12. Міжнародні відносини в Східній Європі в кін. 40-х рр. Еволюція підходу СРСР до країн Східної Європи.
13. Арабо-ізраїльська війна 1948-49 рр. Палестинська проблема: історія та сучасність.
14. Міжнародні відносини на Близькому та Середньому Сході в 40-50 ті рр. Ліга арабських держав.
15. Післявоєнне урегулювання на Далекому Сході. Мирний договір з Японією.
16. Корейська проблема. Війна в Кореї.
17. Досягнення незалежності Індією та Пакистаном. Кашмірська проблема.
18. Індокитайська проблема в 40-50-ті рр. Женевська конференція по Індокитаю.
19. Воєнно-політична інтеграція країн Західної Європи (кін. 40-х – перша пол. 50-х рр). Вступ ФРН в НАТО.
20. Соціально-політичні кризи в країнах Східної Європи в 50-ті рр.: міжнародний аспект. Створення ОВД.
21. Спад міжнародної напруги в сер. 50-х рр. Женевська конференція 1955 р.
22. Суецька криза. Англо-франко-ізраїльська агресія проти Єгипту.
23. Деколонізація Азії й Африки. Конференція в Бандунзі.
24. Відносини великих держав в кін. 50-х - поч. 60-х рр. Берлінська стіна й Карибська криза.
25. Війна у В'єтнамі й міжнародні відносини в Південно-Східній Азії.
26. «Третій світ» в міжнародних відносинах 60-70 рр. Рух неприєднання.
27. Формування нової системи міждержавних відносин в Європі.
28. «Розрядка» в міжнародних відносинах (1970-ті рр.).
29. Нова «східна політика» ФРН й «східні угоди».
30. Загальноєвропейський процес в 60-ті-70-ті рр. Конференція в Хельсінкі й Заключний Акт ОБСЄ.
31. Становлення європейського «центра сили». Інтеграційні процеси у сучасній Європі.
32. Загострення радянсько-американських відносин на поч. 80-х рр. «Холодна війна»-2.
33. Крах біполярного світу й міжнародні відносини в кін. 80-х- на поч. 90-х рр.
34. Геополітичні виміри в Східній Європі. Розпад СРСР, Югославії й Чехословаччини.
35. Югославська криза (кін. 80-х - поч. 90-х рр.): міжнародний аспект.
36. Міжнародні аспекти об'єднання Німеччини.
37. Глобальні проблеми сучасності й міжнародні відносини.
38. Розширення НАТО на Схід: міжнародний резонанс.
39. Україна в сучасних міжнародних відносинах. Зовнішньополітичні процеси в СНД.
40. Зовнішньополітична стратегія США після «холодної війни».
41. Нові параметри міжнародної й європейської безпеки в умовах постбіполярності.
42. «Пакт стабільності» в Європі. Стамбульський саміт ОБСЄ 1999 р. Хартія європейської безпеки.
43. Протиріччя й кризи розрядки (друга пол. 70-х рр.).

44. Еволюція проблематики прав людини в сучасних міжнародних відносинах (70-ті рр. XX ст. – поч. XXI ст.).
45. Американська концепція «розширення демократії» («доктрина Клінтона»).
46. Нові виклики міжнародній безпеці (тероризм, енергетика, екологія, «зіткнення цивілізацій»).
47. Трагедія 11 вересня 2001 р.: міжнародно-політичні наслідки.
48. США: пошук світової ролі в умовах пост біполярності.
49. Миротворчі операції й превентивна дипломатія сил ООН.
50. Агресія РФ проти України: міжнародно-політичний аспект.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний/періодичний контроль														Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3		Індивідуальне самостійне завдання	25	100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			20
5	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи) практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C	задовільно	
70-74	D		
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Коваль І.М. *Силабус навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин»*. Одеса: ОНУ, 2022.
2. *Історія міжнародних відносин: навчально-методичний посібник* / укл.: І.М. Коваль, Ю.І. Майстренко. Одеса : Астропринт, 2024. 131 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Брусиловська О.І. Особливості сучасного підходу Китаю до країн Чорноморського регіону. *Чорноморський регіон у світовій політиці: актори, чинники, сценарії майбутнього: монографія* / під ред. О. І. Брусиловська, В. А. Дубовик, І. М. Коваль, Одеса: ОНУ, 2020. С. 118-143.
2. Брусиловська О.І. Взаємодія ЄС та країн Центрально-Східної Європи. *Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах*. Київ: Вадекс, 2018. С. 386-415.
3. Брусиловська О.І. Переосмислення міжнародної сили РФ. *Глобальні тренди міжнародних відносин: монографія*. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, Вадекс, 2020. С.194-226.
4. *Історія міжнародних відносин* : підруч. / під ред. І.В. Алексеєнко, А.Х. Маргулов, І.А. Єремєєва, М.В. Несправа. Дніпро : ДДУВС, 2020. 228 с.
5. *Міжнародні відносини та зовнішня політика в еру «пост-правди»* : монографія / ред. О. Брусиловська та інші. К.: Вадекс, 2018. 368 с.
6. *Міжнародні відносини та політика держав в умовах глобальних трансформацій: аналіз сучасної політичної думки: монографія* / кол. авторів, заг. ред. І.М. Ковалю, О.І Брусиловської. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2016. 412 с.
7. *Міжнародні відносини та світова політика: підручник* / за ред. В.А. Манжолі. Київ : Знання, 2014. 662 с.
8. *Стратегічна культура та зовнішня політика України: монографія* / ред. І.М. Ковалю, О.І Брусиловської, В.А. Дубовика. Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2017. 264 с.
9. Brusylovska O. Critical Discourse Analysis in International Relations Studies: The cases of Russia and Ukraine. *Rhetoric and Communications*. Issue 43, April 2020. Retrieved from journal.rhetoric.bg
10. Brusylovska O. EU – Russia Relations: Main Issues and Forecasts. *Prospect of Development in EU Politics: Global and Regional Dimensions* / eds. O. Brusylovska, I. Koval, Odessa: Odessa Mechnikov National University Press, 2019. P. 73-92.

Додаткова

1. Бабаєва Н.Р. Глобалізація сучасного світу. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. 2012. Вип. 59 (№ 4). С. 362-365.
2. *Європейський Союз. Консолідовані договори*. К., 1999. 118 с.

3. Європейські Союз: історія і засади функціонування: Навчальний посібник / В.В.Копійка, Т.І.Шинкаренко.; за ред. Л.В.Губерського. К.: Знання, 2009. 751 с.
4. Зернецька О. Філософія глобалістики. *Політика і час*. 2004. №11. С.67 - 75.
5. Кузьменко А. М. Інформаційно-психологічна війна епохи глобалізації. *Юридичний журнал*. 2007. № 7-8. С. 80 – 118.
6. Рудяков П. Розчленування Югославії - перерозподіл Європи. *Політична думка*. 1994. № 3. С.103-108.
7. Северинчик О. П. Україна в контексті інтеграційних та глобалізаційних процесів : проблеми та перспективи. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» . Політологія. Соціологія. Право : зб. наук. праць*. Київ : ІВЦ «Політехніка», 2009. Вип. 2. С. 96 - 103.
8. Селезньова О. Міжнародна енергетична безпека: політичний концепт. *Політичний менеджмент : Український науковий журнал*. 2010. №2. С. 148-155.
9. Трофименко М. В. Антиглобалістський рух та міжнародний тероризм. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. 2009. С. 298 - 303.
10. Asmus R. Building a new NATO. *Foreign Affairs*. 1993. Vol. 72. № 4. P. 28-40. // <https://www.foreignaffairs.com/articles/southeastern-europe/1993-09-01/building-new-nato> (дата звернення 23.03.2022)
11. Ваєв Р. Russia's Policies in the North and South Caucasus .*The South Caucasus: A challenge for the Europe. Chaillot Papers*. 2003. № 65. P. 41-52. URL: <https://www.peacepalacelibrary.nl/ebooks/files/chai65e.pdf> (дата звернення 25.06.2022).
12. Bilman L. The Regional Cooperation Initiatives in Southeast Europe and the Turkish Foreign Policy. *Perceptions*. 1998. Vol. III. № 3. P. 58-81. URL: <http://sam.gov.tr/wp-content/uploads/2012/02/LeventBilman.pdf> (дата звернення 23.03.2022)
13. Blumi I. Kosova: From the brink - and back again. *Current history*. 2001. Vol. 100. № 649 (November) P. 15-20. URL: https://www.academia.edu/1566826/Kosova_From_the_Brink (дата звернення 24.06.2022)
14. Brusylovska O. The Re-Politicisation of Modern Russian – Ukrainian Relations. *Вісник Одеського національного університету. Соціологія та політичні науки. Серія: Політичні науки*. 2018. № 23, 2(31). С.11-34.
15. Gaddis J. History, grand strategy and NATO enlargement. *Survival*. 1998. Vol. 40. № 1. P. 145-151. URL: [http://www.rect.muni.cz/summerschool/New_Europe/Module_2/Session%204/Gaddis_%20History_Grand%20Strategy%20\(further%20reading\).pdf](http://www.rect.muni.cz/summerschool/New_Europe/Module_2/Session%204/Gaddis_%20History_Grand%20Strategy%20(further%20reading).pdf) (дата звернення 25.06.2022).
16. Sezer D. From Hegemony to Pluralism: the Changing Politics of the Black Sea. *SAIS Review*. 1997. Vol. 17. № 1. P. 54-65. URL: http://repository.bilkent.edu.tr/bitstream/handle/11693/48432/From_hegemony_to%20pluralism_changing_politics_of_the_Black%20Sea.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення 25.06.2022).
17. Shaffer B. US Policy / The South Caucasus: A challenge for the Europe. *Chaillot Papers*. 2003. № 65. P. 53-62. URL: <https://www.peacepalacelibrary.nl/ebooks/files/chai65e.pdf> (дата звернення 25.06.2022).
18. Simma B. NATO, the UN and the use of force: Legal aspects. *European Journal of International Law*. 1999. № 10. P. 1-22. URL: <http://www.ejil.org/pdfs/10/1/567.pdf> (дата звернення 25.06.2022).
19. The Future Security Environment in the Middle East: Conflict, Stability and Political Change / Ed. by N. Besahel and D. Byman. RAND Corporation, 2004. 345 p. URL: https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monograph_reports/2005/MR1640.pdf (дата звернення 25.06.2022).
20. Trapans S. National security concepts in Central and Eastern Europe. *NATO Review*. 1997. № 6. P. 27-30. URL: <https://www.nato.int/docu/review/1997/9706-08.htm> (дата звернення 25.06.2022).

21. Valinakis Y. The Black Sea Region: Challenges and Opportunities for Europe. *Chaillot Paper*, Paris: Institute for Security Studies of WEU, 1999. 63 p. URL: <https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/cp036e.pdf> (дата звернення 25.06.2022).
22. Vukadinovic R. Challenges to Security in Southeast Europe. Zagreb: Politicka misao. 1999. Vol. 36. No.5 P. 3-14. URL: <https://hrcak.srce.hr/27972> (дата звернення 25.06.2022)
23. Yunusov A. Azerbaijani Security Problems and policies. The South Caucasus: A challenge for the Europe. *Chaillot Papers*. 2003. № 65. P. 63-90. URL: <https://www.peacepalacelibrary.nl/ebooks/files/chai65e.pdf> (дата звернення 25.06.2022).

15. Інформаційні ресурси

1. Official website of the European Union URL: http://europa.eu/abouteuropa/index_en.htm
2. Official website of NATO URL: <https://www.nato.int/>
3. Official website of United Nations URL: <https://www.un.org/>